

Jeg vil ved denne Lejlighed paa ny udtale mig om disse Forhold — jeg havde den Gang den Ære at være Ordfører for Venstre — og søge nærmere at begrunde, hvorfor man ikke kan løse Opgaven paa de Forsøgsstationer, vi allerede har. I et Fællesmøde, der blev afholdt paa Foranledning af De samvirkende danske Havebrugsforeninger, De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger i Januar 1914, enedes man om at indgaa til Regeringen med et Andragende om at faa oprettet Havebrugsforsøgsstationer, saaledes at Havebrugsforsøg, som hidtil var foretagne af Landboforeningerne, fremtidig kunde foretages af Staten. Ved samme Lejlighed drøftede man fra disse 3 Parters Side Spørgsmaalet om lagttagelsesplantning af Frugttræer. I 1915 optog man fra Statens Side Havebrugsforsøg, og vi har nu 3 Forsøgsstationer. I November 1916 blev der holdt et nyt Møde, hvortil der var indbudt fra De samvirkende danske Havebrugsselskaber, hvorefter man indgik til Regeringen med Anmodning om at faa anlagt en lagttagelsesplantage for Frugttræer. Ideen til Anlæg af en saadan Plantage er udkastet og meget stærkt forfægtet af Foreningen af jydsk Landboforeningers Konsulent M. K. Christensen, der har ment, det var ganske nødvendigt, at Staten anlagde en Forsøgsplantning af Frugttræer. Denne Henvendelse blev af Ministeriet sendt til Statens Planteavlsudvalg, som anbefalede en saadan Foranstaltning, og Resultatet heraf blev, at der paa Finansloven blev optaget en Bevilling paa 3 000 Kr. — den staar der den Dag i Dag —, for at man derigennem kunde faa Lejlighed til at foretage en omfattende Undersøgelse af de Frugttræsarter, vi har her i Landet, og navnlig faa en saa fuldstændig Oversigt over Frugttræavlens Udvikling og Standpunkt som vel muligt. Den danske Frugttræavl har, blandt andre, den Svaghed, at vi dyrker alt for mange Sorter; der er ingen Enhed, intet System i den, og derfor er Forholdet i Øjeblikket det, at vi maa indføre betydelige Mængder af fremmed Frugt, navnlig fra Amerika. Dette er ganske urimeligt; vi burde her i Danmark ikke indføre Frugt, vi burde ikke

alene kunne producere, hvad vi selv skal bruge, men ogsaa have en betydelig Udførsel af Frugt, og det kunde vi have, naar vi havde en virkelig rationel Frugttræavl, men det har vi ikke.

Derfor maa vi nu paa dette Omraade begynde, ligesom vi begyndte i Landbruget: vi maa søge at sortere det daarlige fra og faa det gode frem, saaledes at vi kan faa ensartede store Mærker. I Landbruget har man samlet de smaa Producenter af ensartede Produkter og har derved faaet det store Mærke frem, som har nogen Betydning i Udlandet. Det er det samme, der nu skal gøres for Frugtavlens Vedkommende. Naar vi er stillede paa dette Omraade, som vi er i Øjeblikket, er Grunden dertil den, at vi har Forvirring i disse Forhold. Paa Øerne og i Østjylland er Forholdene forholdsvis gode, men i Vestjylland kan man ikke i overskuelig Fremtid vente at faa en Frugtavl af økonomisk Betydning. Imidlertid er det givet, at Frugtavlens kan blive en økonomisk Faktor af stor Betydning, ikke blot for det mindre Landbrug, men ogsaa for det større; man kan derved paa et ret begrænset Areal med en forholdsvis ringe Arbejdsudgift faa meget store Værdier frem.

En af de Mænd, som har været mest ivrige for denne Sag, er afdøde Forsøgsleder Helweg. Han var uddannet som Havebrugskandidat, og han kunde tale med baade Vægt og Autoritet, fordi han gennem det store Arbejde, han udførte paa Rodfrugtdyrkningens Omraade, har vist, hvor betydningsfuldt det var at skyde alt det daarlige ud og samle alt det bedste og faa det frem. Det vil gavne det danske Havebrug, og det vil gavne det meget, om vi faar gennemført den Foranstaltning, jeg taler om, hvorved vi kunde udskyde det daarlige og faa det bedste frem. Det kan ikke ske ad forsøgmæssig Vej, dertil vilde der kræves alt for megen Tid og alt for store Omkostninger under Hensyn til den store Mængde af Sorter, vi har her i Landet. Det maa ske ad Iagttagelsens Vej. Derfor er det af saa stor Betydning at faa et Areal, der er tilstrækkelig ensartet — og det vil vi kunne faa paa denne Ejendom i Brøndbyvester —, et Areal, som er ensartet, vel egnet til Frugttræ-